

Силабус
освітнього компоненту ОК 22
(умовне позначення ОК в освітній програмі (ОП))

Митні операції

Назва дисципліни:	Митні операції
Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврського)
Галузь знань:	27 Транспорт
Спеціальність:	275.03 – Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=1432
Рік навчання:	2
Семестр:	3 (осінній)
Обсяг освітнього компоненту	5 кредитів (150 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	Транспортних технологій
Мова викладання:	українська, англійська (якщо є)
Керівник курсу:	Потаман Наталя Володимирівна, к.т.н., доцент
Контактний телефон:	066-267-69-94
E-mail:	Potaman81@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців сучасного мислення на основі оволодіння знаннями та здатністю розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми щодо митного регулювання, митного оформлення товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України, етапів здійснення митного контролю митного оформлення товарів і транспортних засобів із застосуванням вантажної митної декларації та особливостей проведення контрольних операцій на кожному етапі.

Предмет: методи митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності; порядок митного контролю та митного оформлення товарів, що перетинають митний кордон України; особливості митних режимів, що застосовуються при митному оформленні товарів і транспортних засобів; порядок нарахування податків та зборів при митному оформленні товарів та транспортних засобів; методика визначення митної вартості імпортованих товарів та процедура контролю правильності визначення митної вартості товарів, документи, що підтверджують митну вартість товарів.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- здатність представлення єдиних теоретико-методологічних основ митних операцій;
- знання та розуміння проведення митних операцій під час організації перевезення вантажів і пасажирів в міжнародному сполученні;
- формування напрямків удосконалення і розвитку процедури митного оформлення та митного контролю.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

ОК20 Загальний курс транспорту, ОК21 Транспортне право, ОК19 Транспортні засоби.

Компетентності, яких набуває здобувач:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в галузі автомобільного транспорту з використанням теорії та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з урахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем.

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК3 Здатність організувати та управляти перевезенням вантажів на автомобільному транспорті

ФК4 Здатність організувати та управляти перевезенням пасажирів ті багажу на автомобільному транспорті

ФК12 Здатність організувати міжнародні перевезення

ФК15 Здатність організувати транспортно-експедиторське обслуговування вантажів

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

РН21 Впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності.

РН22 Організувати міжнародні перевезення. Застосовувати методи оформлення митної документації. Використання методів митного контролю.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Митна справа в Україні	2	2
	ПР (ЛР, СЗ) Вивчення змісту митного кодексу, як основного документу регулювання митної діяльності	3	-
	СР Валютний контроль за експортними та імпорними операціями. Роль та місце митних органів у системі валютного контролю	3	6
2	ЛК Система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та роль митного регулювання в цій системі	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) Митне оформлення валюти та супровідного багажу громадян	5	-
	СР Визначення принципів формування загального рівня тарифних ставок. Урахування вимог СОТ та інших міжнародних і регіональних організацій при формуванні митної політики	3	6
3	ЛК Митний контроль	2	2
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Механізм здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів із застосуванням вантажної митної декларації	3	6
4	ЛК Митне оформлення	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Визначення особливостей митного оформлення товарів і транспортних засобів відповідно до заявлених митних режимів із застосуванням вантажної митної декларації	3	6
5	ЛК Переміщення та пропуск через митний кордон	2	-

	ПР (ЛР, СЗ) Митні збори	2	2
	СР Митний режим як засіб визначення статусу товарів, що переміщуються через митний кордон, і передумова застосування до них процедур митного контролю	3	6
6	ЛК Митні платежі	2	2
	ПР (ЛР, СЗ) Визначення суми митних платежів	4	2
	СР Антидемпінгове мито в українському законодавстві	3	6
7	ЛК Визначення митної вартості товарів	2	2
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Визначення поняття митної вартості як передумови застосування тарифних заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання	3	6
8	ЛК Митна статистика	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) Міжнародні правила зовнішньої торгівлі Інкотермс	2	-
	СР Законодавча регламентація митної справи в Україні	3	6
9	ЛК Правове регулювання перевезення, зберігання та розпорядження товарами, що перебувають під митним контролем	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) Визначення митної вартості товару	4	-
	СР Митний контроль і митне оформлення товарів відповідно до заявлених режимів із застосуванням вантажної митної декларації	4	6
10	ЛК Методи нетарифного регулювання	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) Формування та аналіз бази даних зовнішньої торгівлі України по рокам	2	-
	СР Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні: зміст, напрямки регулювання, інструменти. Митно-тарифна політика України на сучасному етапі	4	6
11	ЛК Міжнародні договори	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) Визначення коду товарів згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності України (УКТЗЕД)	2	-
	СР Сутність поняття, зміст і мета митного регулювання	4	6
12	ЛК Оцінка економічної ефективності проведення зовнішньоекономічних операцій	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Визначення економічної природи мита та його функцій	4	6
13	ЛК Основні види порушень митного законодавства	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) Заповнення вантажної декларації в середовищі QDPro	4	-
	СР Інституційно-організаційна структура системи митного регулювання та основні напрямки державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності	4	6
14	ЛК Контрабанда	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Діяльність митних органів в контексті державної стратегії управління зовнішньоекономічною діяльністю	4	6
15	ЛК Організація розгляду скарг, заяв та інших звернень фізичних та юридичних осіб у митні органи	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) Нарахування єдиного митного збору в пунктах пропуску	2	-
	СР Державне регулювання операцій з давальницькою сировиною: зміст, мотиви, технологія	4	7

16	ЛК Внутрішня служба митних органів	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) Оформлення транспортного засобу індивідуального користування у середовищі QDPro	2	-
	СР Порядок визначення країни походження товарів з метою надання тарифних преференцій	4	7
Разом	ЛК	32	8
	ПР (ЛР, СЗ)	32	4
	СР	56	98

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності):

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
- 1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій
- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;
- 3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові та рольові ігри, тренінги, семінари-дискусії, «круглий стіл», метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1. Поточний контроль (0-40 балів).

Оцінка рівня практичної підготовки (0-20 балів):

- опитування (0-5 балів);
- рівня знань при захисті практичних робіт (0-5 балів);
- своєчасності виконання і захисту практичних робіт (0-5 балів);
- відвідування (0-5 балів).

Таблиця 1 - Якісні критерії оцінки результатів навчання практичної підготовки

Складова підсумкової оцінки	Бали			
	5	3-4	1-2	0
Опитування	Відповідь на питання повна, конкретна, містить визначення термінів, класифікацію	Відповідь містить не повне визначення термінів, класифікацію	Відповідь містить визначення основних термінів за допомогою викладача	Наведено невірну відповідь, нерозкриті суть питання
Рівень знань при захисті практичних робіт	Студент надає відповідь щодо методики вирішення, вірно представлено розрахунки та повноту висновків	Студент надає відповідь щодо методики вирішення, у розрахунках присутні незначні помилки або неточності, висновки представлено не повністю	Студент передає загальний сенс щодо методики вирішення, у розрахунках є суттєві помилки або неточності, висновки представлено не повністю	Студент не може передати загальний сенс роботи, у розрахунках є суттєві помилки або неточності, висновків не наведено

Своєчасність виконання і захисту практичних робіт	Студент захищає роботу на тому ж тижні, коли вона почалася	Студент захищає роботу протягом наступного тижня, після її початку	Студент захищає роботу протягом місяця, коли вона почалася	Студент захищає роботу перед підсумковим контролем
Відвідування	Студент відвідував більше 90% занять	Студент відвідував від 75% до 90% занять	Студент відвідував від 50% до 75% занять	Студент відвідував менше 50% занять

2. Оцінка рівня теоретичної підготовки (0-20 балів):

- опитування або проведення поточного контролю у вигляді тестових або контрольних завдань (0-15 балів);

- відвідування (0-5 балів).

Таблиця 2 - Якісні критерії оцінки результатів навчання теоретичної підготовки

Складова підсумкової оцінки	Бали			
	12-15	8-11	4-7	0-3
Опитування	Відповідь на питання повна, конкретна, містить визначення термінів, класифікацію	Відповідь містить визначення термінів, класифікацію	Відповідь містить визначення основних термінів	Наведені невірні відповіді, нерозкрита суть питання
Складова підсумкової оцінки	Бали			
	5	3-4	1-2	0
Відвідування	Студент відвідував більше 90% занять	Студент відвідував від 75% до 90% занять	Студент відвідував від 50% до 75% занять	Студент відвідував менше 50% занять

Підсумкове оцінювання

1. Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять

2. До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, семінари, практичні);
- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;
- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 36 балів, що відповідає за національною шкалою «3»);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 36 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3. Кожен варіант білету на екзамені містить два професійно-орієнтованих питання та задачу. Критерії наведено в таблиці.

Таблиця 3 - Якісні критерії оцінки результатів складання екзамену

Номер питання, задача	Бали			
	«16-20»	«11-15»	«6-10»	«0-5»
1.	Відповідь на питання повна, конкретна, містить визначення термінів, класифікацію, основну і додаткову літературу; студент засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, виявив творчі здібності в розумінні і використанні навчально-методичного матеріалу	Відповідь містить визначення термінів, класифікацію, основну літературу; студент показав систематичний характер знань з дисципліни і здатний до їх самостійного поповнення і оновлення в ході подальшої навчальної роботи і професійної діяльності	Відповідь містить визначення основних термінів; студент допустив похибки у відповіді, але володіє необхідними знаннями для їх усунення під керівництвом викладача	Наведені невірні відповіді, нерозкрита суть питання; студент не може продовжити навчання або приступити до професійної діяльності після закінчення вузу без додаткових занять з відповідної дисципліни
2.				
3. Задача	Задача вирішена правильно, наведено методику вирішення і розрахунки	Наведено методику вирішення і розрахунки, але присутні незначні помилки або неточності, які вплинули на кінцевий результат	Хід вирішення задачі правильний, але є суттєві неточності, які вплинули на кінцевий результат	Задача вирішена невірно або не вирішена зовсім

4. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньозважена оцінка, що враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

5. Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за наступною формою

Таблиця 4 – Розрахунок підсумкової оцінки

Поточний контроль (0-40 балів)		Підсумковий контроль (0-60 балів)
Оцінка рівня практичної підготовки	Оцінка рівня теоретичної підготовки	
0-20 балів	0-20 балів	0-60 балів
Оцінка виставляється на основі наступних складових: - опитування (0-5 балів); - рівня знань при захисті практичних (лабораторних) робіт (0-5 балів); - своєчасності виконання і захисту практичних (лабораторних) робіт (0-5 балів); - відвідування (0-5 балів).	Оцінка виставляється на основі наступних складових: - опитування або проведення поточного контролю у вигляді тестових або контрольних завдань (0-15 балів); - відвідування 90-5 балів).	Кожний студент виконує на екзамені комплексне контрольне завдання (два питання по 20 балів та задача 20 балів). Підсумкова оцінка складається із суми балів по підсумковому та поточному контролю. Перед підсумковим контролем кожний викладач повинен виставити рейтингову оцінку в журналі обліку роботи викладача по результатах поточного контролю та сповістити студентів.

6. Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 5.

Таблиця 5 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	D		Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки	
60-66	Задовільно		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvznz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvznz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvznz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Рекомендована література:

1. Електронна форма конспекту лекцій з дисципліни «Митні операції», Харків, ХНАДУ, 2014 – 79 с.

2 Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 15.07.2020).

3 Мережко Н.В., Пашко П.В., Рождественський О.В. Митна справа : підручник / за ред. П. В. Пашка. Київ : КНТЕУ, 2016. 572 с.

4 Гребельник О. П. Основи митної справи. Київ : Центр навчальної літератури, 2014. 600 с.

5 Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / К. Ю. Величко та ін. Харків : Форт, 2017. 222 с.

6 Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП) 1975 року: веб-сайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_012 (дата звернення: 15.07.2020).

7 Митна справа: словник-довідник. Харків: КРА «РА», 2000. 320 с.

8 Офіційний сайт ДФСУ : веб-сайт. URL: <http://sfs.gov.ua/> (дата звернення: 15.07.2020).

9 Терещенко С. С., Науменко В. П. Основи митного законодавства в Україні : Теорія та практика: навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2012. 240 с.

10 Постанова кабінету міністрів України № 227 від 6 березня 2019 р. «Положення про Державну податкову службу України та Державну митну службу України» : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-polozhen-pro-derzhavnu-podatkovu-sluzhbu-ukrayini-ta-derzhavnu-mitnu-sluzhbu-ukrayini> (дата звернення: 15.07.2020).

11 Potaman N. Improvement of customs cargo operations on Ukraine's state border Academic and scientific challenges of diverse fields of knowledge in the 21st century//Potaman N., Ugnenko U. - "Academic and scientific challenges of diverse fields of knowledge in the 21st century"/ «Академічні та наукові виклики різноманітних галузей знань у XXI столітті» Матеріали доповідей міжвузовської студентської наукової конференції, Харків, 24.02.2012 – С.44-47.

12 Potaman N. Method and algorithmization of decision making on terminal network forming in eastern regions of Ukraine// Potaman N., Ugnenko U. - The 7th International Scientific Conference TRANSBALTICA 2011, Матеріали доповідей, Вільнюс, 06.05.2011 – С.30-34.

Додаткові джерела:

1. дистанційний курс: <https://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=1432>

2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>

3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003500-19#Text>

4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584%D0%B0-18#Text>

5. <http://www.customs.gov.ua>

6. <http://sfs.gov.ua/>

7. <https://calc.customs.gov.ua/>

Розробник (розробники)

силабусу навчальної дисципліни _____

підпис

ПІБ

Гарант освітньо-професійної програми _____

підпис

ПІБ

Завідувач кафедри _____

підпис

ПІБ